

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов

20 18 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія української літератури і літературної критики
Змістовий модуль: Українська література і літературна критика
другої половини ХІХ століття
для студентів
спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 035.01.01 Українська мова і література

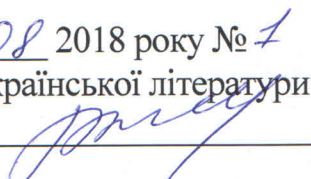
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0935/18
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 18 р.

Київ – 2018

Розробник: Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філол. наук, доцент, професор кафедри української літератури і компаративістики

Викладач: Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філол. наук, доцент, професор кафедри української літератури і компаративістики

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від «30» 08 2018 року № 1
Завідувач кафедри української літератури і компаративістики (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми _____

_____ 2018 р.

Гарант освітньої програми _____

(М. О. Вітяєв)

Робочу програму перевірено

_____ 2018 р.

Заступник директора Інституту філології з науково-методичної та навчальної роботи _____

(Заяць Л. І.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	2	
Семестр	3	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	16
Модульний контроль	8	8
Семестровий контроль	15	15
Самостійна робота	41	81
Форма семестрового контролю	іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – сформувати професійні (літературознавчі) компетенції у студентів-філологів з урахуванням сучасного стану науки про літературу.

Завданнями курсу є:

- сприяти категоріальній обізнаності в дослідницьких підходах розуміння літературного процесу другої половини XIX століття (ФК-1);
- сформувати знання про основні тенденції розвитку і своєрідність своєрідність літературного процесу другої половини XIX століття, своєрідність напрямів, стилів і жанрів (ФК-3);
- сформувати здатність осмислювати українську літературу другої половини XIX століття як складову неперервного історико-літературного процесу (ФК-7);
- виробити і закріпити навички літературознавчого аналізу художніх творів другої половини XIX століття, виходячи із сучасних вимог до методики аналізу;

- формувати комунікативну компетентність на основі усних відповідей студентів (ФК-6);
- сформувати здатність презентувати результати навчальної та дослідницької діяльності на місцевому та національному рівнях (ФК-10).

Під час вивчення курсу у студентів будуть сформовані такі фахові компетентності:

Філологічна (вільне володіння базовим категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної філології)

Літературознавча (глибокі знання та розуміння в галузі літературознавства)

Знання про основні тенденції розвитку і своєрідність літературного процесу, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, стилів і жанрів української літератури.

Комунікативна професійно-орієнтована

Здатність вільно й ефективно використовувати українську мову для розв'язання комунікативних завдань

Літературознавчо-критична

Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного літературознавства.

Репрезентаційна

Здатність презентувати результати навчальної та дослідницької діяльності у галузі філології на місцевому, національному та міжнародному рівні.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання та розуміння літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, виявляти знання історичних ознак понять народності літератури, художнього образу; основних ознак силабо-тонічної системи віршування.

Розуміння української літератури як культурної та мовної цілісності, мистецтва слова, усвідомлення національної своєрідності літературного процесу.

Вільне володіння базовим професійним категоріально-поняттєвим та дослідницьким апаратом сучасної філологічної науки. Уміння пояснювати професійно з історичних позицій явища і факти української літератури.

Уміння визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства.

Фахово формувати й аргументувати власні теоретичні і практичні судження, професійні позиції.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Кількість годин між видами робіт			
		Аудиторні			Самостійна робота
		Лекції	Семинари	Практичні	
Змістовий модуль 1. Література після Т. Шевченка					
Суспільно-політичні та культурні передумови розвитку української літератури другої половини XIX століття	3	2			1
Творчість Л. І. Глібова	3		2		1
Життєвий і творчий шлях С. Руданського	3		2		1
Творчість Ю. Федьковича	3		2		1
Творчість Марка Вовчка: джерела творчості, своєрідність оповіді, поетика	6		2	2	2
Творчість О. Стороженка. Повість «Марко Проклятий»	4			2	2
Поезія останньої третини XIX століття (П. Грабовський, І. Манжура, Я. Щоголів)	4		2		2
Модульний контроль	2				
Разом	28	2	10	4	10
Змістовий модуль 2. Психологізм прози 70–90-х років					
Літературні дискусії, полеміки 1870–1890-х років	3	2			1
Реалізм І. Нечуя-Левицького. Романи «Хмари» та «Над Чорним морем»	3			2	1
Своєрідність художнього мислення Панаса Мирного. Роман «Повія»	3			2	1
Багатогранність творчого потенціалу Б. Грінченка. Діалогія «Серед темної ночі», «Під тихими вербами»	5		2	2	1
Розвиток малої прози 70–90-х років XIX століття	5		2		3
Жіноча проза II половини XIX століття. Повість Олени Пчілки «Товаришки»: ідейні акценти	5		2		3
Модульний контроль	2				
Разом	26	2	6	6	10

Змістовий модуль 3. Іван Франко					
Світогляд І. Франка	3	2			1
Іван Франко – літературний критик і теоретик	4	2			2
Еволюція І. Франка – поета	4		2		2
Прозовий світ І. Франка	4		2		2
Роман Івана Франка «Перехресні стежки»	4			2	2
Філософські поеми Івана Франка	4			2	2
Модульний контроль	2				
Разом	25	4	4	4	11
Змістовий модуль 4. Розвиток драматургії другої половини ХІХ століття					
Драматургія Бориса Грінченка	5		2		3
Мої п'єси – то мій смуток»: драматургія Івана Франка	5		2		3
Театр корифеїв	14	4		6	4
Модульний контроль	2				
Разом	26	4	4	6	10
Підготовка та проходження контрольних заходів	15				
Усього	120	12	24	20	41

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Кількість годин між видами робіт			
		Аудиторні			Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	
Змістовий модуль 1. Література після Т. Шевченка					
Суспільно-політичні та культурні передумови розвитку української літератури другої половини ХІХ століття	2	2			
Творчість Л. І. Глібова	4				4
Життєвий і творчий шлях С. Руданського					
Творчість Ю. Федьковича	4				4
Творчість Марка Вовчка: джерела творчості, своєрідність оповіді, поетика	6		2		4
Творчість О. Стороженка. Повість «Марко Проклятий»	4				4

Поезія останньої третини ХІХ століття (П. Грабовський, І. Манжура, Я. Щоголів)	4				4
Модульний контроль	2				
Разом	26	2	2		20
Змістовий модуль 2. Психологізм прози 70–90-х років					
Літературні дискусії, полеміки 1870–1890-х років					
Реалізм І. Нечуя-Левицького. Романи «Хмари» та «Над Чорним морем»	5				5
Своєрідність художнього мислення Панаса Мирного. Роман «Повія»	2			2	
Багатогранність творчого потенціалу Б. Грінченка. Діалогія «Серед темної ночі», «Під тихими вербами»	5				5
Розвиток малої прози 70–90-х років ХІХ століття	5				5
Жіноча проза II половини ХІХ століття. Повість Олени Пчілки «Товаришки»: ідейні акценти	5				5
Модульний контроль	2				
Разом	24			2	20
Змістовий модуль 3. Іван Франко					
Світогляд І. Франка					
Іван Франко – літературний критик і теоретик	2	2			
Еволюція І. Франка – поета	2		2		
Прозовий світ І. Франка	10				10
Роман Івана Франка «Перехресні стежки»	2			2	
Філософські поеми Івана Франка	10				10
Модульний контроль	2				
Разом	28	2	2	2	20
Модуль 4. Розвиток драматургії другої половини ХІХ століття					
Драматургія Бориса Грінченка	11				11
Мої п'єси – то мій смуток»: драматургія Івана Франка	2		2		
Театр корифеїв	12		2		10
Модульний контроль	2				
Разом	27		4		21
Підготовка та проходження контрольних заходів	15				
Усього	120	4	8	4	81

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Література після Т. Шевченка

Тема. Суспільно-політичні та культурні передумови розвитку української літератури другої половини XIX століття

Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Активізація громадського та просвітительського руху у 1860-х років. Народництво, поняття «народницький реалізм». Поява «народовців», «українофілів», «хлопоманів» та ін. Діяльність «Старої Київської громади». «Просвіта» як масова культурницька організація в Україні: історія розвитку. Наукове товариство імені Т.Шевченка, його фольклористична, літературознавча і видавнича діяльність. «Братство тарасівців» як таємна політична організація, її значення для розвитку української культури. Репресії, цензурні утиски і переслідування українського слова в Російській імперії. Валуєвський циркуляр та Емський указ.

Література: 25; 78.

Тема. Творчість Л. І. Глібова

Традиції і новаторство байок Л. Глібова. Жанрова своєрідність. Зв'язок його творів із українською байкарською традицією і байками І. Крилова. Лірика Л. Глібова: мотиви й образи, елегійно-романсовий характер, спорідненість з народним мелосом.

Література: 11; 91; 115; 135; 138; 146.

Тема. Життєвий і творчий шлях С. Руданського

Біографічні відомості, періодизація творчості С. Руданського. Співомовки: тематична і жанрова своєрідність. Образ оповідача. Засоби гумору і сатири у співомовках. Народнопісенна традиція у ліриці С. Руданського.

Література: 21; 45; 65; 86; 90; 116; 131; 133.

Тема. Творчість Ю. Федьковича

Життєвий і творчий шлях. Тематика творчості. Пафос. Гострота конфлікту.

Література: 35; 56–62; 130; 132.

Тема 4. Творчість Марка Вовчка: джерела творчості, своєрідність оповіді, поетика. Повість Марка Вовчка «Три долі».

Життєвий і творчий шлях. Історія написання збірки «Народні оповідання», художнє втілення теми жіночої долі в умовах кріпаччини. Жанр літературної казки у доробку письменниці. Аналіз повісті «Три долі».

Література: 71; 74; 101; 125.

Тема. Творчість О. Стороженка. Повість «Марко Проклятий»

Життєвий і творчий шлях. Аналіз твору «Марко Проклятий».

Література: 98.

Тема. Поезія останньої третини ХІХ століття (П. Грабовський, І. Манжура, Я. Щоголів)

Характеристика основних збірок поетів.

Література: 14; 15; 16; 27; 31; 41; 43; 54; 68; 87; 92; 94; 110; 136.

Змістовий модуль 2.

Психологізм прози 70–90-х років

Тема. Літературні дискусії, полеміки 1870–1890-х років

Літературна дискусія 1873-1878 рр.: основні учасники, проблеми, здобутки. М. Драгоманов та його думки про культурну, політичну своєрідність українського народу. Літературно-критичні оцінки дослідника. І. Нечуй-Левицький про розвиток української літератури в умовах бездержавності. І. Франко, його концепція «наукового реалізму». І. Білик про завдання письменника і читача. В. Барвінський про шляхи розвитку української літератури. Полеміка М. Драгоманова з Б. Грінченком («Листи на Наддніпрянську Україну», «Листи з України Наддніпрянської»). Наслідки літературних дискусій.

Література: 1; 3; 4.

Тема. Реалізм І. Нечуя-Левицького. Романи «Хмари» та «Над Чорним морем»

Життєвий і творчий шлях. Аналіз романів.

Література: 6; 10; 42; 44; 50; 88; 97; 111; 117; 118; 139; 147.

Тема. Своєрідність художнього мислення Панаса Мирного. Роман «Повія»

Біографічні відомості. Аналіз роману.

Література: 63; 73; 96; 103; 127; 129; 142.

Тема. Багатогранність творчого потенціалу Б. Грінченка. Дилогія Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами»

Характеристика педагогічної, наукової і громадської діяльності. Аналіз дилогії.

Література: 7; 9; 24; 37; 38; 52; 70; 75; 76; 102.

Тема. Розвиток малої прози 70–90-х років ХІХ століття

Стильова своєрідність, наративна структура оповідань Ю. Федьковича «Сафат Зінич», «Побратим»). Образ оповідача у творах. Фольклорна й етнографічна основа оповідань О. Стороженка. Сатира і гумор в оповіданнях І. Нечуя-Левицького «Афонський пройдисвіт», «Баба Палажка і баба Параска». Традиційна тема і суб'єктивна манера викладу в оповіданні П. Мирного «Лихий попутав». Жанрова своєрідність малої прози Панаса Мирного (цикл оповідань «Родина Бородаїв», «Морозенко», «Лови», «Казка про Правду та Кривду»). Тематика малої прози Б. Грінченка. Оповідання про життя селян («Без хліба», «Непокірний», «Хата»), перших шахтарів («Панько», «Батько та дочка»). Психологізм оповідань про дітей («Дзвоник», «Ксеня», «Украла»).

Література: 1; 2; 3; 4.

Тема. Жіноча проза II половини ХІХ століття. Повість Олени Пчілки «Товаришки»: ідейні акценти.

Н. Кобринська – ініціатор створення «Товариства руських жінок у Станіславі» (1884). Фольклористична діяльність, літературознавчі і критичні праці. Категорії час і простір в оповіданні «Дух часу». Повість «Товаришки»: феміністична та народницька ідеї.

Література: 5; 33; 51.

Змістовий модуль 3.

Іван Франко

Тема. Світогляд І. Франка

Десять ключів до «коду Франка» (за Б. Тихолозом). Три історичні типи світогляду, якими дуже рельєфно користувався Іван Франко – це міфологічний, релігійний і філософський. Націоналізм Івана Франка.

Література: 23; 29; 32; 40; 46; 67; 72; 85; 89; 100; 105; 109; 113; 114; 120; 134.

Тема. Іван Франко – літературний критик і теоретик

Літературно-критична діяльність І. Франка: еволюційний зріз. Питання теорії літератури у спадщині Івана Франка. Трактат «Із секретів поетичної творчості» як джерело пізнання впливу художнього твору на читача.

Література: 23; 29; 32; 40; 46; 67; 72; 85; 89; 100; 105; 109; 113; 114; 120; 134.

Тема. Еволюція І. Франка – поета

Характеристика визначальних для лірики І. Франка поетичних принципів: філософічність, психологізм, інтелектуалізм, емоційність, ліричність, рецепції з українського фольклору тощо на матеріалі збірок «З вершин і низин», «Мій Ізмарагд», «Semper tiro», «Зів'яле листя».

Література: 55; 66; 81; 143; 144; 145.

Тема. Прозовий світ І. Франка

Тематично-жанрове багатство Франкової прози. Роман нового типу «Для домашнього вогнища».

Література: 141.

Тема. Роман Івана Франка «Перехресні стежки»

Аналіз роману.

Література: 28.

Тема. Філософські та історичні поеми Івана Франка

Поема в жанровій системі Франка. «Похорон». Історична поема «Іван Вишневецький». Аналіз. Поема «Мойсей» – вершина художньої творчості І. Франка–поета.

Література: 29; 112.

Модуль 4.

**Розвиток драматургії другої половини ХІХ століття
Робота проводитиметься в Центрі компетентностей**

Тема. Драматургія Бориса Грінченка

Жанрова своєрідність драматичної творчості Б. Грінченка.

Література: 34; 83; 99; 106; 107; 108.

Тема. Мої п'єси – то мій смуток»: драматургія Івана Франка

Аналіз п'єс «Украдене щастя», «Учитель».

Література: 8; 64.

Тема. Театр корифеїв

Проблемне питання: Театр: самобутнє мистецтво чи синтез мистецтв? Зміст поняття «корифеї українського театру». Літературна критика про театр корифеїв. Сучасне літературознавство про театр корифеїв. Соціально-побутовий театр М. Кропивницького. Романтично-героїчний театр М. Старицького. Соціально-реалістичний театр І. Карпенка-Карого. Неоригінальні драматичні твори М. Старицького та М. Кропивницького.

Література: 19; 48; 69; 82; 84; 123; 124; 140.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		К-ть одиниць	Максимальна кількість	К-ть одиниць	Максимальна кількість	К-ть одиниць	Максимальна кількість	К-ть одиниць	Максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	5	5	3	3	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	3	3	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	5	50	3	30	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	3	30	2	20	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи			35		25		20		
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			138		117		91		82
Максимальна кількість балів: $138+117+91+82=428$									
Розрахунок коефіцієнта: $428:60=7,13$.									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Під час вивчення «Історії української літератури і критики другої половини ХІХ століття» студенти мають виконати три самостійні роботи. Студенти самостійно обирають вид роботи до певного модуля.

Самостійна робота №1 Написати есе на одну із запропонованих тем. Студент може сам запропонувати тему, але попередньо має узгодити її з викладачем.

Орієнтовний перелік тем:

Поетика поезії І. Франка «Тричі мені являлася любов».

Психологічний аналіз поезії І. Франка «Чого являєшся мені?..».

Смислове навантаження притч у поемі Івана Франка «Мойсей».

Поетика характеротворення образу (на вибір) в романі Панаса Мирного «Повія».

Жанрові ознаки соціально-психологічного роману (за твором Панаса Мирного «Повія»).

Проблематика оповідання (на вибір) Івана Франка.

Функція пейзажу в оповіданні М. Старицького «Орися».

Функції ремарки в п'єсі (на вибір) І. Карпенка-Карого.

Візуальність ремарок в п'єсі (на вибір) М. Старицького.

Конфлікт у п'єсі (на вибір) І. Карпенка-Карого.

Художнє осмислення жіночої долі у драматургії Марка Кропивницького.

Здобутки театру корифеїв.

Перед тим, як приступити до написання есе, варто ознайомитися з працею:

Шендеровський К. С. Як написати успішне есе : методичні рекомендації до написання есе / К. С. Шендеровський ; Ін-т масової комунікації при КНУ імені Тараса Шевченка. – Київ, 2007. – 34 с.

Технічні вимоги:

Обсяг – 2–3 сторінки друкованого тексту.

Формат – А4.

Шрифт – Times New Roman.

Кегель – 14.

Інтервал – полуторний.

Змістові вимоги:

Під час підготовки до написання есе вам слід ознайомитися з теоретичним матеріалом, обрати найважливіші положення, які засадничо пролунають на початку есе.

Прочитати вдумливо текст художнього твору.

Продумати план викладу думок.

Насити план змістом.

Усі думки мають бути викладені логічно з аргументами (цитатами з тексту).

Виклад думок не обмежується дотриманням норм наукового стилю, якими ви оперували при написанні курсових робіт.

Структурно есе має складатися зі вступу, основної частини і висновків. У вступі ви маєте сформулювати актуальність роздумів на запропоновану тему. У разі необхідності висвітлення окремих аспектів проблеми, їх варто назвати. У вступі також визначається провідна теоретична теза.

Основна частина передбачає виклад результатів роботи з текстом.

У висновках ви ще раз увиразнюєте актуальність висловленого, підкріплюючи це вже власними спостереженнями.

Есе має бути написане грамотно з дотриманням академічної доброчесності.

Самостійна робота №2. Підготувати відеоролик з презентацією наукової й творчої спадщини Б. Грінченка.

Самостійна робота №3. Записати на відео мелодекламацію однієї з поезій на вибір студента.

Критерії оцінювання: змістовність, самостійність, вчасність, оригінальність.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожен модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі з використанням письмових завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Модульний контроль з курсу здійснюється в письмовій формі та полягає в індивідуальній та груповій роботі з підготовки есеїв та планів нарисів. Максимальна оцінка за кожен модуль – 25 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль відбуватиметься у формі письмового іспиту. Студент отримує білет, що містить два питання. Передбачено, що студент дає розгорнуті відповіді на питання (0,1 – 0,2 авт. арк.), зазначені в білеті. Відповідь на кожне питання може бути оцінена в 20 балів. При оцінюванні будуть враховані такі критерії: вичерпність, повнота, логічна структурованість відповіді (5 балів), уміле оперування літературознавчою термінологією, доцільне застосування елементів аналізу художнього тексту (5 балів), посилення на текст, влучне цитування (5 балів), уміння враховувати історико-літературний контекст, світогляд письменника для інтерпретації тексту (5 балів).

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

Образна система української поезії 80 – 90-х років XIX століття.

Форми вираження ліричного суб'єкта в поезіях 80–90-х років XIX століття.

П. Грабовський. Аналіз поглядів автора в розвідці «Дещо про творчість поетичну».

Реалістичний метод в українській літературі 70 – 90-х років XIX століття.

Полеміка про українську літературно-національну справу 1892 – 1893 рр.

Образ рідної землі в ранній збірці Я. Щоголева «Ворскло».

Національно-патріотичні мотиви в збірці Я. Щоголева «Слобожанщина».

Образ ліричного героя – народного співця, закоханого в Україну, у збірці І. Манжури «Степові співи та думи».

Образ ліричного героя в збірці П. Грабовського «Пролісок».

Осмилення природи суспільного ідеалу в збірці П. Грабовського «З півночі».

Функції образів весни й зими в поезіях П. Грабовського.

Жанрові ознаки твору П. Мирного «Повія».

Символіка назв творів у діалогії Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами».

Психологізм оповідань Б. Грінченка «Олеся», «Дзвоник», «Каторжна».

Мала проза О. Пчілки. Аналіз одного оповідання на вибір.

Соціально-побутова характеристика героїв як ознака стилю І. Нечуя-Левицького.

Функції пейзажів в українській прозі 70 – 90-х років XIX століття.

Жанрові ознаки повісті (на матеріалі української літератури 70–90-х років XIX століття).

Роль і наслідки виховання в діалогії Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами».

Розкрити образ нічної темряви в діалогії Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами».

Образ учителя в малій прозі 70 – 90-х років XIX століття.

Образ Христі в романі П. Мирного «Повія».

Художня роль кольору в прозі 70 – 90-х років XIX століття.

Художня функція сновидінь у прозі І. Нечуя-Левицького.

Ідея освіченості населення (за діалогією Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами»).

Проблематика роману П. Мирного «Повія».

Художній конфлікт п'єси М. Старицького «Талан».

Історична драматургія М. Старицького як феномен національного усвідомлення (на матеріалі п'єси «Оборона Буші»).

Морально-етичний характер конфлікту в п'єсах М. Кропивницького «Доки сонце зійде, роса очі виїсть», «Глитай, або ж Павук».

Жанрові ознаки п'єси І. Карпенка-Карого «Хазяїн».

Життєва основа комедії І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля».

Роздвоєність особистості Сави Чалого (на матеріалі п'єси І. Карпенка-Карого «Сава Чалий»).

Ідейний зміст п'єси І. Карпенка-Карого «Хазяїн».

Художній конфлікт п'єси І. Карпенка-Карого «Сто тисяч».

Корифеї українського театру. Становлення поняття. Мета творчості (за С. Єфремовим і В. Доманицьким).

Тяжіння драматургії І. Карпенка-Карого до «нової драми».

Роль української народної пісні в п'єсах корифеїв.

Ідеал жінки за п'єсою М. Старицького «Талан».

Специфіка художнього осмислення образу Гната Голого (за п'єсою І. Карпенка-Карого «Сава Чалий»). Засоби характеротворення.

Образ Антося в драмі М. Старицького «Оборона Буші»: цілісність світогляду чи роздвоєність характеру.

Функції ремарок у п'єсі (на вибір) І. Карпенка-Карого.

Художнє осмислення жіночої долі у драматургії Марка Кропивницького.

Індивідуальні особливості мовлення дійових осіб (за п'єсою М. Кропивницького «До сонце зійде, роса очі виїсть»).

Жанровий аналіз п'єси М. Кропивницького «Глитай, або ж Павук».

Образний аналіз п'єси М. Кропивницького «Глитай, або ж Павук». Прийоми творення.

Жанрові ознаки комедій І. Карпенка-Карого.

Художні типи людських характерів у п'єсі І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля».

Зіставний аналіз образів Герасима Калитки і Терентія Пузиря (за п'єсами І. Карпенка-Карого).

Ідейний зміст п'єси І. Карпенка-Карого «Сава Чалий».

Характер Мар'яни Завісної (за п'єсою М. Старицького «Оборона Буші»).

Роль «театру в театрі» (за п'єсою М. Старицького «Талан»).

Збірка І. Франка «Зів'яле листя» як вияв особистісного почуття поета.

Оповідання І. Франка: психологічний аспект («Оловець», «Малий Мирон», «Грицева шкільна наука», «Фарбований Лис», «Лис Микита»).

Завдання літературної критики (за працею І. Франка «Із секретів поетичної творчості»).

Погляд на синтез мистецтв у праці І. Франка «Із секретів поетичної творчості».

Поетичні принципи І. Франка (філософічність, психологізм, інтелектуалізм, емоційність, ліричність, рецепції з українського фольклору) в збірці «З вершин і низин».

Поема в жанровій системі творчості І. Франка.

Цикл І. Франка «Бориславські оповідання», зображення в них трагічної долі заробітчач («Ріпник»).

Суспільно-ідеологічна проблематика повісті І. Франка «Борислав сміється».

Сюжетні лінії роману І. Франка «Перехресні стежки».

Багатоконфліктність роману І. Франка «Перехресні стежки».

Система образів роману І. Франка «Перехресні стежки».

Трагізм образів Анни, Миколи, Михайла в драмі І. Франка «Украдене щастя».

Проблематика п'єси І. Франка «Украдене щастя».

Драма І. Франка «Учитель»: педагогічна концепція.

Світогляд І. Франка.

Символ Борислава (за прозою І. Франка).

Жанровий синтез в поемі І. Франка «Мойсей».

Філософічність поеми І. Франка «Іван Вишенський».

Поетичні принципи І. Франка (філософічність, психологізм, інтелектуалізм, емоційність, ліричність, рецепції з українського фольклору) в збірці «Мій Ізмарагд».

Поетичні принципи І. Франка (філософічність, психологізм, інтелектуалізм, емоційність, ліричність, рецепції з українського фольклору) в збірці «Semper tūro».

Смислове навантаження притч (про Терен, про Оріона) у поемі І. Франка «Мойсей».

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI
Модулі	Модуль 1. Література після Тараса Шевченка					
Дати						
Теми лекцій	Суспільно-політичні та культурні передумови розвитку української літератури другої половини XIX століття (1 б.)					
Теми семінарів	Творчість Л. І. Глібова (11 б.)	Життєвий і творчий шлях С. Руданського (11 б.)	Творчість Ю. Федьковича (11 б.)	Творчість Марка Вовчка: джерела творчості, своєрідність оповіді, поетика (11 б.)		Поезія останньої третини XIX століття (П. Грабовський, І. Манжура, Я. Щоголів) (11 б.)
Теми практичних занять				Повість Марка Вовчка «Три долі (11 б.)	Творчість О. Стороженка. Повість «Марко Проклятий» (11 б.)	
Самостійна робота						
ПК	Модульна контрольна робота (25 б.)					
Тиждень	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Модулі	Модуль 2. Психологізм прози 70–90-х років					
Дати						
Лекції	Літературні дискусії, полеміки 1870–1890-х років (1 б.)					
Теми семінарів				Багатогранність творчого потенціалу Б. Грінченка. (11 б.)	Розвиток малої прози 70–90-х років XIX століття (11 б.)	Жіноча проза II половини XIX століття. Повість Олени Пчілки «Товаришки»: ідейні акценти (11 б.)
Теми практичних занять		Реалізм І. Нечуя-Левицького. Романи «Хмари» та «Над Чорним морем» (11 б.)	Своєрідність художнього мислення П. Мирного. Роман «Повія» (11 б.)	Дилогія Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами» (11 б.)		
ПК	Модульна контрольна робота (25 б.)					

Тиждень	XIII	XIV	XV	XVI	XVII	XVIII
Модулі	Модуль 3. Іван Франко					
Дати						
Теми лекцій	Світогляд І. Франка (1 б.)	Іван Франко – літературний критик і теоретик (1 б.)				
Теми семінарів			Еволюція І. Франка – поета (11 б.)	Прозовий світ І. Франка (11 б.)		
Теми практичних занять					Роман Івана Франка «Перехресні стежки» (11 б.)	Філософські та історичні поеми Івана Франка (11 б.)
Самостійна робота						
ПК	Модульна контрольна робота (25 б.)					
Тиждень	XIX	XX	XXI	XXII	XXIII	XXIV
Модулі	Модуль 4. Розвиток драматургії другої половини XIX століття					
Дати						
Лекції			Театр корифеїв (2 б.)			
Теми семінарів	Драматургія Бориса Грінченка (11 б.)	Мої п'єси – то мій смуток»: драматургія Івана Франка (11 б.)				
Теми практичних занять			Реалістичний театр М. Старицького. «Галан». Драматургія М. Старицького на історичну тематику. «Оборона Буші»/ (11 б.)	П'єси М. Кропивницького «Доки сонце зійде, роса очі виїсть», «Глигай, або ж Павук» (11 б.)	П'єси І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля», «Сава Чалий»/ (11 б.)	
ПК	Модульна контрольна робота (25 б.)					
	Іспит					

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Вертій О. Народні джерела національної самобутності української літератури 70–90-х років ХІХ століття. – Суми : Собор, 2005. – 486 с.
2. Зборовська Н. Код української літератури. Проект психоісторії новітньої української літератури: монографія. – Київ: Акаемвидав, 2006. – 504 с.
3. Історія української літератури ХІХ століття у двох книгах. Книга друга / за ред. М. Г. Жулинського. – Київ : Либідь, 2006. – 712 с.
4. Історія української літератури ХІХ століття (70 – 90 –ті роки). У двох книгах / за ред. О. Д. Гнідан. – Київ : Вища школа, 2002. – 576 + 440 с.

Додаткова:

5. «Йшла не тільки з духом часу, але й перед ним»: Наталія Кобринська та літературний процес кінця ХІХ–ХХ століття: збірник наукових праці. – Львів, 2015. – 364 с.
6. Абрамова І. Національний код героїв прози І. Нечуя-Левицького / І. Абрамова // Вісник ЗДУ. – 2004. – № 2. – С. 5–10.
7. Александрова, Галина. Борис Грінченко: рецепція "другорядних" українських письменників [Текст] / Г. Александрова // Слово і час. - Київ : Фенікс, 2013. – № 12. – С. 74–82.
8. Білоштан Я. Іван Франко і театр / Яків Білоштан. – Київ : Мистецтво, 1967. – 160 с.
9. Богданець-Білоштан, Наталія. Біографічні нариси Бориса Грінченка як джерело вивчення історії української літератури ХІХ ст. // Українська мова і література в школах України. – 2018. – № 5. – С. 38–41.
10. Бойко Н. Герой й антигерой в історичних романах І. Нечуя-Левицького / Н. Бойко // Дивослово. – 2001. – № 1. – С. 2–5.
11. Бондар М. Леонід Глібов: негативи, позитиви, маски // СіЧ. – 1997. – № 4. – С. 52–61.
12. Бондар Л. «Тінь покійної любові», образ Ольги Рошкевич у збірці Івана Франка «Із днів журби» / Л. Бондар // Дзвін. – 2004. – № 8. – С. 141–147.
13. Бондаренко Ю. «Кайдашева сім'я» Івана Нечуя-Левицького в контексті національного виховання школярів / Ю. Бондаренко // Дивослово. – 1998. – № 9. – С. 39–42.
14. Бухалов Ю. Суспільно-політичні погляди П. А. Грабовського. - [Б. м. : б. в.]. - Б. ц.
15. Вертій О. «...Не згине наша мати!» (Візія України у творчості Павла Грабовського) / О. Вертій // Дивослово. – 1998. – № 1. – С. 8–9.
16. Вертій О. «Українська ідея» як феномен літератури: Народні джерела творчості Павла Грабовського / О. Вертій // Дивослово. – 2003. – № 3. – С. 15–20.

17. Вертій О. Національна ідея – основа концепції «Історії української літератури 70–90-х рр. ХІХ ст.» / О. Вертій // Дивослово. – 2000. – № 3. – С. 52–54.
18. Винник К. Символіка назв повістей Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами» // Вісник ЗНУ. Філологічні науки. – Запоріжжя, 2005. – № 1. – С. 31–34.
19. Вієвський В. З творчої лабораторії комедіографа [І. Карпенка-Карого] / В. Вієвський // Слово і час. – 1995. – № 9–10. – С. 13–17.
20. Гаврилова Т. Народнознавчий аспект повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» (Окремі моменти вивчення твору) / Т. Гаврилова // Українська література в загальноосвітній школі. – 2005. – № 4. – С. 34–38.
21. Герасименко В. Я. Степан Руданський: життя і творчість: монографія. – Київ: Наукова думка, 1985. – 190 с.
22. Гнатюк М. Іван Франко в літературно-естетичних концепція його часу / Михайло Гнатюк. – Львів: Каменяр, 1999. – 181 с.
23. Гнатюк М. Франкова концепція національної літератури та її регіональних особливостей / Михайло Гнатюк // Слово і Час. – 2016. – № 8. – С. 24–29.
24. Голобородько Я. Борис Грінченко: просвітитель-письменник та вчений-універсал // Українська мова і література в школі. – 2004. – № 5. – С. 58–61.
25. Голод Р. Реалізм як генетико-типологічна проблема / Роман Голод // Прикарпатський вісник НТШ. Слово. – 2009. – № 2 (6). – С. 105–112.
26. Голод Р. Іван Франко та літературні напрями кінця ХІХ – початку ХХ ст. / Роман Голод. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2005. – 284 с.
27. Голомб Л. Із спостережень над українською поезією ХІХ–ХХ століть: збірник статей. – Ужгород: Гражда, 2005. – 380 с.
28. Гром'як Р. Повість І. Франка «Перехресні стежки» у світлі його праці «Із секретів поетичної творчості» / Гром'як Р. Давнє і нове: вибрані статті з літературознавства. – Тернопіль: Лілея, 1997. – С. 46–54.
29. Гундорова Т. Франко не каменяр. Франко і Каменяр / Тамара Гундорова. – Київ: Критика, 2006. – 352 с.
30. Денисюк І. Перебудова і франкознавство / І. Денисюк // Слово і час. – 1990. – № 10. – С. 56–62; № 11. – С. 13–29.
31. Дисак Ф. Павло Грабовський і питання національно-духовного відродження України // Дивослово. – 2014. – № 9. – С. 44–46.
32. Дорошенко І. Іван Франко – літературний критик: монографія / Іван Дорошенко. – Львів: Видавництво Львівського університету, 1966. – 210 с.
33. Дрофань Л. Олена Пчілка: спроба осмислення творчого доробку письменниці // Українська мова і література в школі. – 1990. – № 10. – С. 83–87.

34. Євтушенко С. Художня рецепція тематичних мотивів драматургії Г. Ібсена у творчості Б. Грінченка // Літературознавчі студії. – 2013. – Вип. 37. – Ч. 1. – С. 259–264.
35. Євшан М. Юрій Федькович в світлі нових матеріалів / Микола Євшан. Критика. Літературознавство. Естетика. – К., 1998.
36. Єсипенко Д. Повісті Бориса Грінченка «Серед тихої ночі» та «Під тихими вербами»: історія текстів і тексти в історії / Дмитро Єсипенко. – Київ : Наукова думка, 2015. – 160 с.
37. Єсипенко, Д. Ливанський кедр на вітрах історії = Літературна творчість Бориса Грінченка у критиці ХХ ст. // Дивослово. – 2013. – № 12. – С. 22–27.
38. Єсипенко, Дмитро. У пошуках справедливості: архівні свідчення про звільнення Бориса Грінченка із Чернігівської губернської земської управи // Слово і час. – 2016. – № 7. – С. 95–105.
39. Єфремов С. Історія українського письменства / Сергій Єфремов. – Київ : Femina, 1995. – 688 с.
40. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період / Оксана Забужко. – Київ : Факт, 2009. – 154 с.
41. Задорожний В. Поезія Павла Грабовського у фольклорному засвоєнні // СіЧ. – 2012. – № 2. – С. 73–77.
42. Зборовська Н. Український світ у творчості Нечуя-Левицького: гендерний підхід // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2000. – № 5. – С. 54–64.
43. Зеров М. «Непривітаний співець» (Я. Щоголев) / М. Зеров // Зеров М. Твори в 2 т. – Т. 2. – Київ : Дніпро, 1990. – С. 294–323.
44. Зінченко Н. «Мета ясна й проста – народ й Україна» (Інтелігент – демократ у творах І. Нечуя-Левицького) / Н. Зінченко // Слово і час. – 1991. – № 8. – С. 42–48.
45. Зленко Г. «У нас тепер і цар, і цариця...»: З хроніки ялтинського побутування Степана Руданського // Кур'єр Кривбасу. – 2000. – №128. – С.93–99.
46. Іван Франко у критиці: західноукраїнська рецепція 20 – 30-х років ХХ ст. / упор. М. Ільницький. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 432 с.
47. Іван Франко. «Зів'яле листя»: тексти, матеріали, дослідження : збірник наукових праць. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2007. – 425 с.
48. Івашків В. Іван Тобілевич (Карпенко-Карий) : нарис життя і творчості / Василь Івашків. – Тернопіль : Богдан, 2011. – 192 с.
49. Ільницький О. Конфлікт між козацьким і селянським світоглядом у романі Панаса Мирного і Івана Білика «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» / О. Ільницький // Слово і час. – 1990. – № 4. – С. 51–57.

50. Каменчук А. Особливості характеротворення в історичних романах І. С. Нечуя-Левицького / А. Каменчук // Слово і час. – 2000. – № 11. – С. 26–32.
51. Камінчук О. Олена Пчілка: аспекти творчої діяльності // СіЧ. – 1999. – №6. – С. 12–18.
52. Камінчук, Ольга. Художні тенденції романтизму і просвітництва в поезії Бориса Грінченка // Слово і час. – 2013. – № 12. – С. 67–74.
53. Киричок М.С. П'еса М.Л.Кропивницького "Дай серцеві волю, заведе у неволю" в українському літературному і театральному контексті другої половини ХІХ століття. Автореф. дис... к. філол. н. — Харків, 2005. – 17 с.
54. Кисельов, О. Павло Грабовський : життя і творчість. – Київ : Державне видавництво художньої літератури, 1951. – 193 с.
55. Клим'юк Ю. Особливості формування жанрової системи лірики Івана Франка / Ю. Клим'юк // Слово і час. – 2004. – № 8. – С. 30–39.
56. Ковалець Л. «Слово о полку Ігоревім» у контексті ідейно-творчих інтересів Юрія Федьковича / СіЧ. – 2010. – №7. –С. 51–59.
57. Ковалець Л. В епоху Федьковича, в епоху ранньої Кобилянської... До проблеми актуалізації спадщини інших учасників літературного процесу на Буковині // СіЧ. – 2016. – № 6. – С. 63–67.
58. Ковалець Л. Нема світа понад рідне: образ Буковини в художньому осягненні Юрія Федьковича / СіЧ. – 2016. – № 1. – С. 3–12.
59. Ковалець Л. Новознайдені вірші Юрія Федьковича / СіЧ. – 2009. – № 8. – С. 97–101.
60. Ковалець Л. Театр як життя: драма Юрія Федьковича «Довбуш» в аспекті біографічному / СіЧ. – 2011. – №10. – С. 65–73.
61. Ковалець Л. Федьковичезнавчі мемуари: типологія та особливості авторських позицій / СіЧ. – 2008. – № 4. – С. 72–88.
62. Ковалець Л. Юрій Федькович. Історія розвитку творчої індивідуальності письменника: монографія. – Київ : Академія, 2011. – 440 с.
63. Ковдя С.А. Новаторство Панаса Мирного у створенні системи персонажів // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 5. – С.8-10.
64. Козлов Р. Хронотопіка Франкових драм: теорія, практика, інтерпретація : монографія / Роман Козлов ; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка». – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2012. – 352 с.
65. Колесник П. Степан Руданський: біографія. – Київ : Дніпро, 1971. – 112 с.
66. Корнійчук В. «Безсмертний животвір» І. Франка (парадигма й модуси художності) / В. Корнійчук // Слово і час. – 2009. – № 4. – С. 3–12.
67. Корнійчук В. «Мов органи в величному храмі...». Контексти й інтертексти Івана Франка (порівняльні студії) / Валерій Корнійчук. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 304 с.

68. Куценко Л. «Такої певної, святої»: [Історія створення вірша П. Грабовського] / Л. Куценко // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – № 14. – С. 38–39.
69. Куценко Л. Стежками хутора «Надія» : нарис / Леонід Куценко. – Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2007. – 48 с.
70. Левчик Н. Речник Відродження (До 130-річчя з дня народження Б. Грінченка) // Київ. – 1993. – № 12. – С. 104–106.
71. Лобач-Жученко Б. Літопис життя і творчості Марка Вовчка. – Київ : Дніпро, 1983. – 464 с.
72. Мазепа В. І. Культуроцентризм світогляду Івана Франка / Володимир Іванович Мазепа. – Київ : ПАРАПАН, 2004. – 232 с.
73. Майдан О. Психологічні спостереження Панаса Мирного в жанрі роману // СіЧ. – № 10. – С. 28–32.
74. Марко Вовчок. Життя і творча діяльність. Марко Вовчок як перекладач (Ж. Верна, Г. К. Андерсена, А. Е. Брема). «Народні оповідання»; продовження теми народного життя в повісті «Інститутка» // Бібліотечка «Дивослова». – Київ : Ред. журн. «Дивослово», 2018. – № 2/3. – С. 78–85.
75. Мовчун А. Борис Грінченко в Чернігові: життя і діяльність // Українська мова і література в школах. – 2017. – № 7/8. – С. 38–45.
76. Мовчун А. Борис Грінченко у спогадах // Українська мова й література в сучасній школі. – 2013. – № 7–8. – С. 31–36.
77. Наєнко М. Художня література України. Від міфів до модерної реальності / Михайло Наєнко. – Київ : Просвіта, 2012. – 1088 с.
78. Наєнко М. «Верхи» й «низи» слов'янського реалізму / М. Наєнко // Слово і час. – 2004. – № 8. – С. 64.
79. Наукові записки. – Випуск 113: Випуск присвячений 130-річчю українського професійного театру. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. – 250 с.
80. Наукові записки. – Випуск 79. – Серія: філологічні наук (літературознавство). Ч. 1: До 125-річчя театру корифеїв. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. – 412 с.
81. Неборак В. Іван Франко: вершини і низини (інтерпретації вибраних віршів, циклів і поем зі збірки «З вершин і низин») / Віктор Неборак ; ДУ «Інститут Івана Франка» НАН України. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. – 224 с.
82. Невідомий Іван Тобілевич (Карпенко-Карий) : листи, п'єси / відповід. ред. Т. С. Самиляк. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2012. – 576 с.
83. Немченко Г. Драматургія Б. Грінченка // http://www.library.kherson.ua/young/tavrica/grinchenko/grinchenko_4.htm.
84. Новиков А. Українська драматургія й театр від найдавніших часів до початку ХХ ст. / Анатолій Новиков. – Харків : Сага, 2011. – 408 с.
85. Офіцінський Р. Іван Франко в історіографічному трикутнику: інтерпретації, джерела, взаємини : монографія / Роман Офіцінський. – Ужгород : Гражда, 2011. – 246 с.

86. Павленко Р. «І я знову живий світ оглядаю...» До 180-річчя від дня народження Степана Васильовича Руданського. – Київ : Віпол, 2015. – 216 с.
87. Павло Грабовський у документах, спогадах і дослідженнях / уклад.: О. І. Кисельов, В. М. Поважна. – Київ : Дніпро, 1965. – 413 с.
88. Панченко В. Дві повісті Івана Нечуя-Левицького: "Хмари", "Кайдашева сім'я" // Дивослово. – 2003 . – № 8. – С.10-15.
89. Пашук А. Філософський світогляд Івана Франка : монографія / Андрій Пашук. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 432 с.
90. Пільгук І. Степан Руданський : нарис життя і творчості. – Київ : Художня література, 1956. – 116 с.
91. Плаунова О. Вшановуючи українського поета-байкаря // Вісник Книжкової палати : науково-практичний журнал. – 2018. – № 3. – С. 15–16.
92. Поважна, В. Павло Грабовський : семінарії. – Київ : Радянська школа, 1966. – 159 с.
93. Погрібний А. Яків Щоголев. Нарис життя і творчості / Анатолій Погрібний. – Київ : Дніпро, 1986. – 166 с.
94. Поліщук Володимир. Яків Щоголів у лектурі Павла Филиповича // СіЧ. –2009. –№ 1. – С. 67–71.
95. Поліщук В. Особливості сюжетобудови оповідань Михайла Старицького / В. Поліщук // Слово і час. – 2003. – № 8. – С. 23–32.
96. Привалова С. Мовностилістичні особливості роману «Повія» Панаса Мирного // Українська література в загальноосвітній школі. – 2009. – № 6. – С. 13–15.
97. Приходько І. Тема України і національної зради у творчості І. Нечуя-Левицького / І. Приходько // Дивослово. – 2001. – № 3. – С. 48–55.
98. Приходько І. Українська ідея в підтексті творів Олекси Стороженка // Вивчаємо українську мову та літературу : науково-методичний журнал. – 2017. – № 31/32. – С. 11–16.
99. Процюк С. Драматургія Бориса Грінченка: традиція і новаторство // http://md-eksperiment.org/etv_page.php?page_id=3701
100. Пустова Ф. Д. Іван Франко – історик української літератури : монографія / Феня Дмитрівна Пустова. – Київ : Вища школа, 1989. – 147 с.
101. Ревуцька С. Україномовна проза Марка Вовчка: психоаналітична інтерпретація. – Кривий Ріг : Видавничий дім, 2011. – 218 с.
102. Родіонова Н. Л. Етнографічна діяльність Бориса Грінченка : Автореф. дис. на здоб. наук. ступ. канд. іст. наук (07.00.05) / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2007. – 17 с.
103. Ротач П. З етюдів біографії Панаса Мирного // СіЧ. – 2003. – № 2. – С. 76–80.
104. Сабат Г. Франкова утопія досконалого «громадівства» / Г. Сабат // Слово і час. – 2003. – № 5. – С. 39–47.
105. Сандурський І. Іван Франко про психологію творчості / Ігор Сандурський. – Львів : Сполом, 2011. – 272 с.

106. Сапсаєнко Л. Драматургічний урок національної самосвідомості Бориса Грінченка // Південний архів. – Херсон, 2011. – Вип. ЛІІ. – С. 82–86.
107. Сапсаєнко Л. Передумови драматургічної діяльності Бориса Грінченка // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія. – 2014. – № 8. – Т. 2. – С. 42–44.
108. Сапсаєнко Л. Фольклорні традиції в історичній драматургії Бориса Грінченка // Українська література. – 2012. – № 10. – С. 41–42.
109. Сенік Л. Студії ліричної драми Івана Франка «Зів'яле листя» / Любомир Сенік. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 168 с.
110. Сиваченко М. Текстологія поетичних творів П. А. Грабовського. – Київ : Наукова думка, 1988. – 284 с.
111. Сізова К. Опозиція центральних образів у творах І. С. Нечуя-Левицького: відлуння романтичних традицій / К. Сізова // Література. Фольклор. Проблеми поетики : – збірник наукових праць. – Вип. 33. – Ч. 2. – Київ : Твім інтер, 2009. – С. 337–348.
112. Скоць А. Поеми Івана Франка / Андрій Скоць. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2002. – 258 с.
113. Скупейко Л. І. Іван Франко про творчу індивідуальність письменника : монографія / Лукаш Іванович Скупейко. – Київ : Наукова думка, 1988. – 136 с.
114. Соловей Е. Загальнолюдські цінності в системі теоретичних поглядів Івана Франка / Е. Соловей // Слово і час. – 1990. – № 8. – С. 37–43.
115. Степанишина Ю. Розвиток українського байкопису: (Від Г.Сковороди до Л. Глібова) // Українська література в загальноосвітній школі. – 2000. – № 3. – С. 55–62.
116. Степанові Руданському : біографія окремого лица / відп. ред. М. Потупейко. – Одеса : [б. в.], 1968. – 260 с.
117. Тарнавський М. Майстерність психологічного аналізу чи ілюзія психологізму? / М. Тарнавський // Слово і час. – 1992. – № 8. – С. 76–80.
118. Тарнавський М. Нечуваний Нечуй. Реалізм в українській літературі. – Київ : Laurus, 2018. – 288 с.
119. Тихолоз Б. Психодрама Івана Франка в дзеркалі рефлексійної поезії: Студії / Богдан Тихолоз. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2005. – 180 с.
120. Ткаченко А. Був цілим чоловіком; або ж двопівкульний Франко / Анатолій Ткаченко // Слово і Час. – 2016. – № 8. – С. 17–23.
121. Ткачук М. Жанрова структура прози Івана Франка (бориславський цикл та романи з життя інтелігенції) : монографія / Микола Ткачук. – Тернопіль, 2003. – 382 с.
122. Ткачук М. Лірика Івана Франка / Микола Ткачук. – Київ : Світ знань, 2006. – 296 с.

123. Тобілевич С. Корифеї українського театру. Портрети. Спогади / Софія Тобілевич. – Київ : Мистецтво, 1947. – Режим доступу: http://library.kr.ua/elib/tobilevych_sv/koryfei1.html.
124. Тобілевич С. В. Життя Івана Тобілевича (Карпенка-Карого) / Софія Виталіївна Тобілевич. – Київ : Мистецтво, 1945. – 286 с.
125. Три долі: Марко Вовчок в українській, російській та французькій літературі / упоряд. В. Агеєва. – Київ : Факт, 2002. – 368 с.
126. Українська мова і література в школі. – 2010. – №7. Спецвипуск: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої класику української драматургії Марку Кропивницькому.
127. Ушкалов Л. Реалізм – це есхатологія: Панас Мирний. – Харків : Майдан, 2012. – 184 с.
128. Ушкалов Л. Франкові Каменярі. Що означає цей образ? / Леонід Ушкалов / Ушкалов Л. Що таке українська література. – Львів : Видавництво Старого Лева, 2015. – С. 291–298.
129. Федоренко Т. Загублене життя (До композиційного вивчення роману «Повія» Панаса Мирного // Українська література в загальноосвітній школі. – 2003. – № 4. – С. 34–38.
130. Филипчук О. Юрій Федькович – корифей національного відродження на Буковині. – Чернівці : Зелена Буковина, 2004. – 39 с.
131. Франко І. До студій над С.Руданським // Франко І. Твори: в 50 т. – К., 1980. – Т. 28. – С. 219–222.
132. Франко І. Осип-Юрій Федькович / Франко І. Твори: в 50 т. – К., 1980. – Т.27.
133. Франко І. Студії над Степаном Руданським. «Ні зле, ні добре» // Франко І. Твори: в 50 т. – К., 1980. – Т. 28. – С. 299–304.
134. Франко. Перезавантаження / упор. Б. Тихолоз, А. Беницький. – Дрогобич : Коло, 2013. – 276 с.
135. Ходанич Л. Феномен Леоніда Глібова // Українська література в загальноосвітній школі. – 2002. – №1. – С. 48–50.
136. Хропко П. «Крик болю й туги за рідною Україною» / П. Хропко // Дивослово. – 1998. – № 5. – С. 50–51.
137. Хропко П. Діалогія Бориса Грінченка з життя села / П. Хропко // Дивослово. – 1997. – № 2. – С. 33–36.
138. Хропко П. Національна основа творчості Леоніда Глібова: До 175-річчя від дня народження // Дивослово. – 2002. – № 3. – С. 55–58.
139. Хропко П. П. Романи І. Нечуя-Левицького з життя інтелігенції // Українська мова та література в школі. – 1988. – №11. – С. 3-10.
140. Цибаньова О. С. Літопис життя і творчості І. Карпенка-Карого (І. К. Тобілевича). – Київ : Дніпро, 1967. – 452 с.
141. Швець А. Художня функціональність кольорів у прозі Івана Франка / А. Швець // Дивослово. – 2006. – № 6. – С. 54–59.

142. Шевченко З. Панас Мирний: спроба сучасного прочитання життєвого і творчого шляху письменника // Дивослово. – 2001. – № 12. – С. 45–48.

143. Штонь Г. Духовна складова поетичного мислення Івана Франка / Григорій Штонь / Штонь Г. Есеї. – Кривий Ріг : Видавець Роман Козлов, 2016. – С. 163–170.

144. Штонь Г. Тарас Шевченко та Іван Франко. Поетичні візії України. Онтологічна спільність і відмінність / Григорій Штонь / Штонь Г. Есеї. – Кривий Ріг : Видавець Роман Козлов, 2016. – С. 125–136.

145. Штонь Г. Лірична складова поезії Івана Франка. Теоретико-літературний та духовний виміри / Г. Штонь // Слово і час. – 2009. – № 6. – С. 54–58.

146. Юдіна О. Викривальна і повчальна спрямованість байок Леоніда Глібова «Муха і бджола» та «Бджола і мухи» // Дивослово. – 2018. – №3. – С. 25–28.

147. Яценко П. Нечуй. Немов. Небач: кінроман. – Львів: Піраміда, 148 с.

9. Додаткові ресурси (за наявності)

<http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html> Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського

<http://www.ukrmmuseum.org.ua/ua/main/publications/show/5487>

Стаття «Будинок Тобілевичів» – це розповідь про осередок української культури в Кіровограді. Матеріал знайдете на сайті «Музейний простір України».

Значну кількість посилань на сайти, що сприятимуть осягненню творчості корифеїв і драматургів-модерністів можна знайти в посібнику-довіднику «Інформаційно-комунікаційні технології при вивченні української літератури» / уклад. Т. С. Манзюк, А. Г. Заболотна. – Ірпінь, 2009. – 168 с.

**Плани практичних занять
на 2018 – 2019 навчальний рік**

**Змістовий модуль 1.
Література після Т. Шевченка**

Семінарське заняття 1. Творчість Л. І. Глібова

1. Біографічні відомості. Творча співпраця з дитячим журналом «Дзвінок».
2. Характеристика двох періодів творчості.
3. Байки Л. Глібова 40–60-х років XIX століття: опрацювання фабул І. Крилова, трансформація їх у площину національної дійсності («Вовк і Кіт», «Вовк та Ягня», «Щука», «Мірошник», «Охрімова Свита»).
4. Байки другого періоду творчості: проблематика, ідейний зміст, стильова своєрідність. Пошуки нових тем, нових художніх засобів («Коник-стрибунець», «Мальований стовп», «Солом'яний дід», «Шелестуни», «Кундель», «Цуцик»).
5. Традиції і новаторство байок Л. Глібова. Жанрова своєрідність. Зв'язок його творів із українською байкарською традицією і байками І. Крилова.
6. Лірика Л. Глібова: мотиви й образи, елегійно-романсовий характер, спорідненість з народним мелосом («Журба», «Летить голуб понад полем...», «Вечір», «Моя веснянка», «Миколі Лисенкові»).

Література: 11; 91; 115; 135; 138; 146.

Семінарське заняття 2. Життєвий і творчий шлях С. Руданського

1. Біографічні відомості, періодизація творчості С. Руданського.
 - 1.1. Ранній період життя і творчості С. Руданського.
 - 1.2. Творчість письменника петербурзького періоду (1855–1861).
 - 1.3. Ялтинський період життя і творчості письменника (1861–1873).
2. Ранні балади («небилиці»).
3. Співомовки: тематична і жанрова своєрідність. Образ оповідача. Засоби гумору і сатири у співомовках.
4. Жанр історичної поеми у творчості С. Руданського.
5. Народнопісенна традиція у ліриці С. Руданського. Мотив неволі України у віршах поета.

Література: 21; 45; 65; 86; 90; 116; 131; 133.

Семінарське заняття 3. Творчість Ю. Федьковича

1. Життєвий і творчий шлях.
2. Твори про місце поета і поезії в суспільстві («Нива», «Окресни, Боян!», «Співацька добраніч», «Осьмий поменник Тарасові Григоровичеві Шевченці на вічну пам'ять»).

3. Героїчне оспівування визвольного руху мас, уславлення його керівників («Добуш», «Лук'ян Кобилиця», «Юрій Гінда»).
4. Тема рекрутчини в поемах «Новобранчик», «Дезертир».
5. Романтичний пафос, буковинський колорит повісті Ю.Федьковича «Люба-згуба».
6. Риси сентименталізму у творі Ю. Федьковича «Три як рідні брати».
7. Всебічність розкриття жовнірської теми («Побратим», «Сафат Зінич», «Штефан Славич»). Гострота конфлікту.

Література: 35; 56–62; 130; 132.

Семінарське заняття 4. Творчість Марка Вовчка: джерела творчості, своєрідність оповіді, поетика

1. Життєвий і творчий шлях.
2. Історія написання збірки «Народні оповідання», художнє втілення теми жіночої долі в умовах кріпаччини. Суб'єктивна манера викладу.
3. Жанр літературної казки у доробку письменниці. Фольклорні джерела повістей-казок «Кармелюк» і «Дев'ять братів і десята сестриця Галя».
4. Російськомовна і франкомовна творчість письменниці.

Література: 71; 74; 101.

Практичне заняття 1. Повість Марка Вовчка «Три долі

1. Фольклорна основа повісті. Баладні мотиви.
2. Персонажна сфера повісті: любовний «багатокутник».
3. Особливості нарації. Тип наратора.
4. Гендерна проблематика твору.

Література: 125.

Практичне заняття 2. Творчість О. Стороженка. Повість «Марко Проклятий»

1. Життєвий і творчий шлях.
2. Джерела повісті «Марко Проклятий».
3. Жанрові особливості твору «Марко Проклятий», дискусії літературознавців.
4. Авторська інтерпретація «мандрівного» сюжету. Засоби творення образу Марка.
5. Пригодництво та фантастика у повісті.

Література: 98.

Семінарське заняття 5. Поезія останньої третини ХІХ століття (П. Грабовський, І. Манжура, Я. Щоголів)

1. Яків Щоголев. Характеристика поезій із збірок «Ворскло», «Слобожанщина».
2. Характеристика поезій зі збірки І. Манжури «Степові думи та співи».
3. Характеристика поезій П. Грабовського зі збірок «Пролісок», «З півночі», «Кобза».

Література: 14; 15; 16; 27; 31; 41; 43; 54; 68; 87; 92; 94; 110; 136.

Змістовий модуль 2. Психологізм прози 70–90-х років

Практичне заняття 3. Реалізм І. Нечуя-Левицького. Романи «Хмари» та «Над Чорним морем»

1. Життєвий і творчий шлях.
2. Тема солдатчини в ранній повісті «Дві московки».
3. Художнє відтворення життя Києва і київських міщан другої половини ХІХ століття у романі «Хмари». 3. «Одеський текст» І.Нечуя-Левицького: новаторство, специфіка художнього втілення.
4. Проблематика романів. Новий тип героя.

Література: 6; 10; 42; 44; 50; 88; 97; 111; 117; 118; 139; 147.

Практичне заняття 4. Своєрідність художнього мислення Панаса Мирного. Роман «Повія»

1. Біографічні відомості.
2. Новаторство теми чиновницького життя у ранній повісті «П'яниця».
3. Проблема вибору української інтелігенції у повісті «Лихі люди».
4. Природа жанру твору «Повія».
5. Система образів та засоби їх творення.
6. Особливості композиції та сюжету. Роль хронотопу в романі «Повія».
7. Функції пейзажів у творі. Інші позасюжетні елементи (авторські відступи, вставні епізоди, художнє обрамлення).

Література: 63; 73; 96; 103; 127; 129; 142.

Семінарське заняття 6. Багатогранність творчого потенціалу Б. Грінченка.

1. Характеристика педагогічної, наукової і громадської діяльності.
2. Жанрова і художня своєрідність поезії.
3. Проблематика повістей «Сонячний промінь», «На розпутьті».

Література: 7; 9; 24; 37; 38; 52; 70; 75; 76; 102.

Практичне заняття 5. Діалогія Б. Грінченка «Серед темної ночі», «Під тихими вербами»

1. Сучасне літературознавство про діалогію.
2. Символіка назв творів.
3. Проблематика творів та шляхи її втілення.
4. Система образів та засоби їх характеротворення.
5. Функції пейзажів.

Література: 18; 36; 137.

Семінарське заняття 7. Розвиток малої прози 70–90-х років XIX століття

1. Сильова своєрідність, наративна структура оповідань Ю. Федьковича («Сафат Зінич», «Побратим»). Образ оповідача у творах.
2. Фольклорна й етнографічна основа оповідань О. Стороженка.
3. Сатира і гумор в оповіданнях І. Нечуя-Левицького («Афонський пройдисвіт», «Баба Палажка і баба Параска»).
4. Традиційна тема і суб'єктивна манера викладу в оповіданні П. Мирного «Лихий попутав». Жанрова своєрідність малої прози Панаса Мирного (цикл оповідань «Родина Бородаїв», «Морозенко», «Лови», «Казка про Правду та Кривду»).
5. Тематика малої прози Б. Грінченка. Оповідання про життя селян («Без хліба», «Непокірний», «Хата»), перших шахтарів («Панько», «Батько та дочка»). Психологізм оповідань про дітей («Дзвоник», «Ксеня», «Украла»).

Література: 1; 2; 3; 4.

Семінарське заняття 8. Жіноча проза II половини XIX століття. Повість Олени Пчілки «Товаришки»: ідейні акценти

1. Комплекс ідейно-естетичних переконань, віддзеркалених у творчості Олени Пчілки. Багатство тем і настроїв поетичної збірки «Думки-мережанки».
2. Повесть «Товаришки»: феміністична та народницька ідеї.
3. Н. Кобринська – ініціатор створення «Товариства руських жінок у Станіславі» (1884). Фольклористична діяльність, літературознавчі і критичні праці. Категорії час і простір в оповіданні «Дух часу».

Література: 5; 33; 51.

Змістовий модуль 3. Іван Франко

Семінарське заняття 9. Еволюція І. Франка – поета

Характеристика визначальних для лірики І. Франка поетичних принципів: філософічність, психологізм, інтелектуалізм, емоційність, ліричність, рецепції з українського фольклору тощо.

На семінарське заняття студенти мають прочитати збірки «З вершин і низин», «Мій Ізмарад», «Semper tiro», «Зів'яле листя».

Література: 55; 66; 81; 143; 144; 145.

Семінарське заняття 10. Прозовий світ І. Франка

1. Тематично-жанрове багатство Франкової прози.
2. Художній шедевр «Сойчине крило».
3. Аналіз оповідання «Як Юра Шикманюк брів Черемош».
4. Роман нового типу «Для домашнього вогнища».

Література: 141.

Практичне заняття 6. Роман Івана Франка «Перехресні стежки»

1. Сучасне літературознавство про роман «Перехресні стежки».
2. З творчої історії роману, питання жанру.
3. Дві сюжетні лінії (любові і боротьби).
4. Багатоконфліктність: конфлікти зовнішні і внутрішні.
5. Система образів.

Література: 28.

Практичне заняття 7. Філософські та історичні поеми Івана Франка

1. Сучасне літературознавство про філософські та історичні поеми Івана Франка.
2. Поема в жанровій системі Франка. «Похорон».
3. Історична поема «Іван Вишневецький». Аналіз.
4. Поема «Мойсей» – вершина художньої творчості І. Франка – поета.

Література: 29; 112.

Модуль 4.

Розвиток драматургії другої половини ХІХ століття

Семінарське заняття 11. Драматургія Бориса Грінченка

1. Жанрова своєрідність драматичної творчості Б. Грінченка.
2. «Сімейна» драма «На новий шлях».

3. Історико-романтичні п'єси: «Ясні зорі», «Степовий гість», «Серед бурі».

Література: 34; 83; 99; 106; 107; 108.

Семінарське заняття 12. Мої п'єси – то мій смуток»: драматургія Івана Франка

1. Сучасне літературознавство про драматургію Івана Франка.
2. Драма І. Франка “Украдене щастя”
 - а) Історія написання драми.
 - б) Конфлікт, його характер і способи вираження.
 - в) Трагізм образів Анни, Миколи, Михайла.
 - г) Проблема твору.
3. Драма І. Я. Франка «Учитель». Аналіз.

Література: 8; 64.

Практичне заняття 8. Реалістичний театр М. Старицького. «Талан». Драматургія М. Старицького на історичну тематику. «Оборона Буші»

1. Сучасне літературознавство про п'єси.
2. Система образів, прийоми творення.
3. Характер конфлікту і його потенціал.
4. Жанр твору.

Література: 79; 80.

Практичне заняття 9. П'єси М. Кропивницького «Доки сонце зійде, роса очі виїсть», «Глитай, або ж Павук»

1. Сучасне літературознавство про п'єси.
2. Система образів, прийоми творення.
3. Характер конфлікту і його потенціал.
4. Жанр твору.

Література: 53; 79; 80; 126.

Практичне заняття 10. П'єси І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля», «Сава Чалий»

1. Сучасне літературознавство про п'єси.
2. Система образів, прийоми творення.
3. Характер конфлікту і його потенціал.
4. Жанр твору.

Література: 79; 80.